

klaringer af tvivlsspørgsmål om rækkevidden af EF-retlige regler.

EF/EU-retlige reglers betydning for danske forvaltningsorganer har siden – ikke mindst som følge af det indre markeds gennemførelse – fået et sådant omfang, at ombudsmandens standpunkt ikke kan opretholdes. Hvis ombudsmanden fortsat skal kunne kontrollere danske forvaltningsorganers retsanden- vendelse, må EU-retlige regler inddrages i ombudsmandens bedømmelsesgrundlag.

Efter udvalgets opfattelse bør ombudsmandsinstitutionens anvendelse af EU-retten tilrettelægges således:

Hvis et EU-retligt spørgsmål, der er afgørende for ombudsmandens stillingtagen til en sag, som er under behandling hos ombudsmanden, samtidig er under behandling hos en af fællesskabsdomstolene, bør ombudsmanden undlade at behandle sagen eller i det mindste udsætte sin stillingtagen, til vedkommende domstol har talt. Sagt med andre ord: Ombudsmanden bør optræde over for verserende sager for retten i 1. instans og EF-Domstolen, som ombudsmanden gør over for sager, der verserer for danske domstole.

I alle andre tilfælde bør EU-retten simpelt hen inddrages i ombudsmandens bedømmelsesgrundlag i sager, hvor EU-retlige regler – herunder EU-domstolens domme – har betydning.

Lovforslaget indeholder derfor ingen bestemmelser, der særligt tager sigte på ombudsmandens anvendelse af EU-retten.

h) Ombudsmandsinstitutionens interne forhold.

1°. Reglerne om valg, genvalg og afskedigelse af ombudsmanden, ombudsmandens habilitet, ombudsmandens sagsbehandling og embedets organisering er i alt væsentligt kun undergivet redaktionelle ændringer.

2°. Lovforslagets § 16 afløser den gældende lovs § 6, stk. 4, samt instruksens § 6, stk. 1. Ifølge § 16 afgør ombudsmanden, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelser. Bestemmelsen er principielt meget betydningsfuld, idet den – i modsætning til, hvad der gælder for rekursinstanser og domstolene – giver ombudsmanden ret til at afvise at behandle klager, som opfylder lovens processuelle betingelser. Herved får ombudsmanden mulighed for at koncentrere sig om de problemer i den offentlige forvaltning, der – bedømt ud fra de retssikkerheds- og beskyttelseshensyn, der er ombudsmandsinstitutionens ideologiske grundlag – er mest betydningsfulde, og for at samle sig om spørgsmål, hvor der er en særlig

grund til at tro, at ombudsmandens udtalelser vil have gennemslagskraft.

I praksis har bestemmelsen været benyttet dels til helt at afvise en række sager, som formelt har været omfattet af ombudsmandens kompetence, dels til at begrænse ombudsmandens undersøgelse og prøvelse af sager, som har været optaget til realitetsbehandling.

Praksis er beskrevet side 269 ff i betænkningen.

Det er i lovforslagets § 16, stk. 1, fastslået, at ombudsmanden fortsat skal have ret til at afvise klager, selv om de almindelige forudsætninger for at indgive klage i øvrigt måtte være opfyldt.

Bestemmelsen angiver ingen betingelser for ombudsmandens anvendelse af beføjelsen. Ombudsmanden kan således fortsat anvende bestemmelsen, som ombudsmanden finder det mest hensigtsmæssigt.

i) Ombudsmandens iværksættelse af undersøgelser på eget initiativ.

Ombudsmanden iværksætter en række undersøgelser på eget initiativ. Det drejer sig om undersøgelser af konkrete sager, generelle såkaldt egen drift-undersøgelser samt inspektioner af offentlige institutioner.

Reglerne herom er foreslået samlet i et kapitel (lovforslagets kapitel 5). Samtidig er det nu udtrykkeligt lovfæstet, at ombudsmanden kan gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

j) Resultatet af ombudsmandens prøvelse.

1°. Efter den gældende ombudsmandslovs § 9, stk. 1 og 2, kan ombudsmanden pålægge anklagemyndigheden at rejse forundersøgelse eller tiltale ved de almindelige domstole for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, dog med reservation af Folketingets adgang til at rejse rigsretssag, ligesom ombudsmanden kan pålægge vedkommende statslige styrelse at rejse disciplinærsag. Er der i en kommunal vedtægt givet bestemmelser om disciplinærforfølgning, kan ombudsmanden ligeledes pålægge vedkommende kommunale myndighed at rejse disciplinærsag. Disse sanktioner har aldrig været anvendt.

Hovedbestemmelsen om resultatet af ombudsmandens prøvelse er blevet ombudsmandslovens § 9, stk. 3: »I øvrigt kan ombudsmanden altid over for den pågældende fremsætte sin opfattelse af sagen.«

Ombudsmandens udtalelse om sin opfattelse af det retligt korrekte i forvaltningsakten eller forvaltningens øvrige handlinger eller om forvaltningens adfærds overensstemmelse med god forvaltningsskik